

ที่ พร 0037.3/ว 349

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร 54000

23 กันยายน 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในฤดูฝน

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ นายกเทศมนตรีเมืองแพร่ ท้องถิ่นอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในฤดูฝน จำนวน 1 ชุด

ด้วยได้รับแจ้งว่า ว่า รัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์ ได้แสดงความกังวลต่อการระบาดของโรคไข้เลือดออกในปี 2553 และได้สั่งการให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขประเมินและติดตามดูแลจังหวัดที่มีค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายที่มีเกณฑ์สูง และให้กรมการแพทย์จัดประชุมวิชาการให้แก่แพทย์พยาบาล ในเรื่องการรักษาผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในผู้ใหญ่และเด็ก เพื่อลดอัตราการป่วยตายด้วยโรคไข้เลือดออก

เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำจัดลูกน้ำยุงลายในชุมชน และในบ้านให้ปลอดลูกน้ำยุงลาย โดยใช้มาตรการพิชิตไข้เลือดออก ด้วยการปฏิบัติ 5 ป ได้แก่

1. ปิด (ปิดภาชนะ)
2. เปลี่ยน (เปลี่ยนน้ำในภาชนะที่มีขังทุก 7 วัน)
3. ปล่อย (ปล่อยปลาในลูกน้ำ)
4. ปรับปรุง (ปรับปรุงสิ่งแวดล้อม เช่น กำจัดขยะที่อาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย)
5. ปฏิบัติจนเป็นนิสัย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายต่อพงษ์ ทบทิมโต)

หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น รักษาราชการแทน

ท้องถิ่นจังหวัดแพร่

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร./โทรสาร 054 - 534504 - 5 ต่อ 12

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในชุมชน

1. มาตรการป้องกันควบคุมโรคโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1. ทีมควบคุมโรคมีความพร้อม เมื่อได้รับแจ้งว่ามีผู้ป่วย หรือได้รับการร้องขอจากสถานีนามัย หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้ช่วยดำเนินการควบคุมโรค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเตรียมพร้อมดังนี้

1.1.1 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมใช้การได้ทันที ได้แก่ เครื่องพ่นหมอกควัน หรือเครื่องพ่นฝอยละออง ที่สามารถใช้การได้

1.1.2 มีการสำรวจสารเคมีที่ใช้กับเครื่องพ่น สารเคมีกำจัดลูกน้ำยุงลาย และหรือ สารทาป้องกันยุงที่สามารถใช้ในงานควบคุมโรคได้

1.2. ดำเนินการควบคุมแหล่งแพร่โรคทันทีที่ได้รับการร้องขอ หรือภายใน 24 ชั่วโมงนับจากวันที่ได้รับแจ้งจากสถานีนามัย หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ว่ามีผู้ป่วย ดังนี้

1.2.1 กำจัดลูกน้ำยุงลายในบ้านผู้ป่วย และบริเวณรอบบ้านผู้ป่วยในรัศมี อย่างน้อย 100 เมตร

1.2.2 พ่นสารเคมีในบ้านผู้ป่วย และพื้นที่รอบบ้านผู้ป่วยในรัศมีอย่างน้อย 100 เมตร โดย ทำการพ่นสารเคมี 2 รอบ รอบที่ 1 วันที่ได้รับการแจ้ง หรือร้องขอ รอบที่ 2 ทำการพ่นสารเคมีซ้ำ ในวันที่ 7 นับตั้งแต่แรกที่ทำกรพ่นสารเคมี

2. มาตรการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในชุมชน

2.1 ให้สุขศึกษาแก่ประชาชน เป็นการให้ความรู้ในเรื่องสาเหตุ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการป่วย เพื่อจะได้ป้องกันบุตรหลานของตนมิให้ป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกได้ โดยการจัดการบ้านเรือนของคนไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุง และเป็นที่อยู่อาศัยของยุงลายรวมถึงวิธีการปฏิบัติเมื่อสงสัยว่าบุตรหลานจะป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก การให้สุขศึกษาแก่ประชาชนอาจจะทำได้หลายวิธี คือ

2.1.1 ใช้สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เสียงตามสาย และหอกระจายข่าว

2.1.2 แจกเอกสารสุขศึกษา ตามสถานที่ เช่น สถานีขนส่ง รถประจำทาง รถไฟ รถปรับอากาศ ซึ่งประชาชนมักจะมาชุมนุมกันมากๆ

2.1.3 ให้สุขศึกษาแก่ประชาชนที่มารับบริการที่สถานบริการ และเมื่อออกไปปฏิบัติงานในท้องที่

2.1.4 ขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการในท้องถิ่น ให้ช่วยเผยแพร่ความรู้เรื่องโรค ไข้เลือดออก

2.1.5 ขอความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่น หรือจากพระหรือผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่น การให้ลูกศิษษาจะได้ผลดี จะต้องให้ข้อมูลความรู้ที่เหมาะสมกับผู้รับอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ จน ประชาชนเกิดความเข้าใจ ชื่นชอบ และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันจนเป็นปกติวิสัย

2.2 การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย หากบ้านหรือชุมชนใดไม่มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ชุมชน นั้นก็จะไม่มียุงลายที่จะนำเชื้อไวรัสไข้เลือดออกมามีคนได้ ดังนั้น การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย จึงเป็นการกำจัดต้นเหตุของการเกิดโรคไข้เลือดออกอย่างแท้จริง โดยมีวิธีการดังนี้

2.2.1 วิธีทางกายภาพ ได้แก่ การปิดภาชนะเก็บน้ำด้วยฝาปิดเพื่อป้องกันไม่ให้ยุงลายเข้าไป วางไข่ได้ สำหรับภาชนะเก็บน้ำที่ยังไม่ต้องใช้น้ำอาจจะใช้ผ้ามุ้ง ผ้ายางหรือพลาสติกปิดและมัดไว้ สำหรับภาชนะที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ควรจะคว่ำไว้มิให้รองรับน้ำ หรือการเปลี่ยนน้ำในภาชนะต่างๆ ทุก 7 วัน เพื่อจะไม่กลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ทั้งนี้ รวมถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันโรค ไข้เลือดออกโดยเน้นการกำจัดแหล่งขยะที่มีเศษภาชนะซึ่งน้ำได้ เช่น เศษวัสดุ กระถาง กระจัง ขวดน้ำ อุงพลาสติก เป็นต้น

2.2.2 วิธีทางชีวภาพ คือ การปล่อยปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ปลาสอด จำนวน 2-4 ตัว หรือโรน้ำ ลงในภาชนะเก็บน้ำซึ่งที่ปิดฝาไม่ได้ หากปลาบางตัวตายก็ใส่ตัวใหม่ทดแทน การปล่อย ปลา กินลูกน้ำเป็นวิธีที่ง่ายประหยัดและปลอดภัย

2.2.3 วิธีทางเคมี สารเคมีที่ใช้ฆ่าลูกน้ำยุงลายซึ่งองค์การอนามัยโลกแนะนำและรับรองความ ปลอดภัย คือ ทรายที่มีฟอส ซึ่งสามารถฆ่าลูกน้ำยุงลายภายใน 2 - 3 ชั่วโมง ยกเว้นในระยะตัวโม่ง และจะ คงฤทธิ์ได้นานถึง 3 เดือน แต่ควรใช้เฉพาะกับภาชนะเก็บน้ำที่ไม่สามารถปิดหรือใส่ปลา กินลูกน้ำได้ เพื่อ เป็นการประหยัด

2.3 การพ่นเคมีกำจัดยุงตัวเต็มวัย

เป็นวิธีควบคุมยุงลายที่ได้ผลดี แต่ให้ผลเพียงระยะสั้น นอกจากนี้ยังมีข้อด้อย คือ ราคาแพง ต้องใช้ เครื่องมือพ่น และควรปฏิบัติโดยผู้ที่มีความรู้ เพราะเคมีภัณฑ์อาจเป็นพิษต่อคนและสัตว์เลี้ยงและอาจทำ ให้เกิดการดื้อยา ดังนั้น จึงควรใช้การพ่นเคมีภัณฑ์เฉพาะเมื่อจำเป็นจริงๆ เท่านั้น

2.3.1 สำหรับประชาชนทั่วไป หากควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในบ้านและบริเวณบ้าน
โดยวิธีต่างๆ แล้ว ยังมียุงลายตัวเต็มวัยอยู่ อาจหาซื้อเคมีภัณฑ์กำจัดยุงที่มีขายตามท้องตลาดมาใช้ฉีดฆ่า
ยุงในบ้านเป็นครั้งคราว โดยปฏิบัติตามคำแนะนำการใช้ที่แนบมากับเคมีภัณฑ์นั้นอย่างเคร่งครัด

3. มาตรการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในโรงเรียน

3.1. ให้ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกแก่นักเรียน หรือครูอาจารย์ที่สอนเพื่อให้นำไปถ่ายทอด
แก่เด็กนักเรียน และเน้นให้เด็กนักเรียนนำไปปฏิบัติที่บ้าน

3.2. แนะนำให้เร่งทำลายลูกน้ำ และแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

3.3. หากพบนักเรียนมีไข้ให้สงสัยไข้เลือดออก และแนะนำให้ไปพบแพทย์

3.4. โรงเรียนอนุบาล หรือศูนย์เด็กเล็กที่ต้องให้เด็กนอนกลางวันในโรงเรียนควรมีมุ้งลวด
หรือป้องกันมิให้ยุงกัดโดยจุยกากันยุง หรือใช้ยาทากันยุงเพื่อช่วยลดการสัมผัสระหว่างคนกับยุง

.....